

Л.М. Яцун, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

В.М. Селютін, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ У СИСТЕМІ КОРПОРАТИВНИХ СТАНДАРТІВ ОСВІТИ

З метою формування фахівців нової якості в Україні змінена парадигма вищої освіти. Нова парадигма передбачає перенесення акцентів з організації навчального процесу на його кінцевий результат. Таким результатом має стати компетентність – інтегрована характеристика якостей особистості, результат підготовки випускника ВНЗ для виконання діяльності в певних професійних та соціально-особистісних предметних сферах (компетенції), який визначається необхідним обсягом і рівнем знань та досвіду у певному виді економічної і функціональної діяльності.

Компетентнісний підхід лежить в основі нової версії галузевих стандартів вищої освіти України (ГСВОУ) у галузі знань з менеджменту і адміністрування, який обумовив перехід від традиційної триади в освітній діяльності формування моделі менеджера «знання → вміння → навички» (спрямоване на репродуктивний автоматизм) до пентади «знання → професіоналізм → здатність до створювання → здатність до підприємництва → соціальність», що спрямована на продуктивність, творчість і практицизм.

Галузеві стандарти вищої освіти містять: освітньо-кваліфікаційні характеристики випускників вищих навчальних закладів; освітньо-професійні програми підготовки; засоби діагностики якості вищої освіти.

Стандарти вищої освіти вищих навчальних закладів містять: перелік спеціалізацій за спеціальностями; варіативні частини освітньо-кваліфікаційних характеристик випускників вищих навчальних закладів; варіативні частини освітньо-професійних програми підготовки; варіативні частини засобів діагностики якості вищої освіти; навчальні плани; програми навчальних дисциплін.

Робочою групою кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності ХДУХТ розроблені варіативні частини засобів діагностики якості вищої освіти освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр», «спеціаліст» та «магістр». Варіативна частина засобів діагностики якості вищої освіти Харківського державного університету харчування та торгівлі доповнює і конкретизує кваліфікаційні вимоги до змісту

засобів діагностики якості вищої освіти та вимог до державної атестації з боку конкретних замовників-споживачів фахівців. Стандарт містить загальні вимоги до державної атестації, вимоги до державного екзамену, вимоги до дипломної роботи (для ОКР «спеціаліст» та «магістр»), оцінювання рівня якості підготовки та порядок присвоєння кваліфікації.

Державний екзамен з фаху передбачає виконання комплексу атестаційних завдань і є адекватною формою кваліфікаційних випробувань щодо об'єктивного визначення рівня якості освіти та професійної підготовки випускників Харківського державного університету харчування та торгівлі.

Засобами оцінювання рівня професійних знань, умінь та навичок бакалаврів, спеціалістів та магістрів, ступеня сформованості їх професійних компетенцій є теоретичні тести закритої форми із запропонованими відповідями, з яких вибирають правильні з множинним вибором (чотири відповіді, тільки одна з яких є правильною), та практичні ситуаційні комплексні завдання. Форма державного кваліфікаційного випробування є письмовою.

Інформаційною базою формування засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки є змістові модулі програм навчальних дисциплін, що формують систему компетенцій спеціаліста з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності і виносяться на державну атестацію.

Програма державного екзамену ХДУХТ відтворює основні функціональні складові компетентнісної моделі спеціаліста з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, відповідає принципам валідності, наукової насиченості, інформативності, інноваційності, націлена на вирішення прикладних завдань з обґрунтування управлінських рішень відповідно до узагальненого об'єкта діяльності. Вона містить такі змістові модулі нормативних навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки:

бакалавра: загальне та функціональне управління підприємством, фінанси та економіка підприємств, менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, правові засади менеджменту.

спеціаліста та магістра: управління зовнішньоекономічною діяльністю, маркетинг та інформаційний менеджмент, правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Отже, засоби діагностики якості підготовки менеджерів в рамках нових стандартів освіти дозволять підвищити компетентність фахівців з менеджменту і затребуваність їх на ринку праці на тільки України, але й за кордоном.